

Memoarska gradja.-

Izjava Teofika Maglajlića.-

P A T E R N O S T E R R A T K O

(Akcija njegovog prebacivanja na partizansku teritoriju i njegov rad kao agenta)

Medju agantima koji su služili ustaškom pokretu i okupatoru jeđne značajne mjesto zauzima Ratko Paternoster. Ješ u junu 1941.godine stavio se u službu ustaškog redarstva i UNS-a. Ustaška nadzorna služba angažovala je Ratka Paternostera za sveju zločinačku djelatnost. Na takvoj dužnosti bio je veoma opasan jer je lično poznavao skoro sve aktiviste radničkog pokreta u Banjoj Luci, a i veći dio građana kod kojih je bila veoma živa progresivna kćasna radnička svijest. U to vrijeme čitav je grad, osim nekih izuzetaka, sa cijelim svojim građanstvom živio i djelovao antifašistički. U takvoj je klimi Ratko bio izuzetak, pripadnik onih manjih grupa koje su se opredjelile na saradnju sa okupatorom i domaćim izdajnicima.

Nije mi poznato zbog čega se Ratko opredjelio na takav oblik saradnje sa ustaškim režimom i uopšte izdaju. Vjerovatno su uzroci bili u njegovim belesnim ambicijama koje je žćelio da ostvari ne birajući sredstva.

Stavljajući se u službu ustaštva, Ratko je nastojao da oko sebe okupi saradnike, da okupi grupu ustaških doušnika. Način njegovog rada ogledao se u tome što je hapsio mnoge ljude i sa njima nastojao da napravi kompromis oćitevan u obećanju da će biti pušteni na slobodu same pod uslovom ako obećaju da će raditi za UNS, odnosno ustašku vlast. Od njih je tražio "samo" uslugu da prate kretanje pojedinih aktivista radničkog pokreta i da ga o tome obavještavaju. Tako je hapsio i radničke aktiviste i razne keleb-ljivce od kojih je oćekivao da mu budu na usluzi. Oćekivao je da će se na taj način dođveriti ustaškim vlastima i penjati u njihovoj hijerarhiji.

Arhiv Bos. krajine B. Luka

ABK 209-MG-11/107

Uhapšenog aktivistu u radničkom pokretu Suljicu Halalkića pokušao je da priveli na saradnju. U svojoj paksi kombinovao je mučenja i obećanja, sve one što je smatrao da bi koristile njegovim kombinacijama. Mnogi su tako prošli kroz njegove prste, kroz različite etape i sredstva mučenja.

Iz zatvora je pustio Sulju Halalkića očekujući da će ovaj raditi na način kako je on zamislio, a protiv vlastitih ubjedjenja. Međutim, u ovom se slučaju prevario. Poslije puštanja iz zatvora, Sulje Halalkić izjavio je Abduselamu Blekiću i meni da ga je Ratko Paternoster na sve moguće načine prisiljavao da saradjuje sa ustaškim vlastima. Halalkić je napomenuo da je na to formalno pristao samo da izadje iz zatvora, ali da ne želi da bude izdajica. Tražio je od nas savjet šta da u ovoj situaciju uradi.

Nismo mu mogli odmah odgovoriti. Još istu večer našli smo se Abduselam-Šander, Zaga Umičević i ja. Situacija je bila veoma složena i željeli smo da se posavjetujemo sa Zagom. Donijeli smo odluku da Suljica treba odmah da se prebaci u partizane, na čemu je i sam insistirao. Ratko bi sigurno tražio Suljicu Halalkića i ponovo ga uhapsio. Bilo bi ga onda teško izvući iz zatvora.

Tako je vezom još 1941. godine Halalkić otišao u partizane. Mislim da je na vezi bio Avdo, zvan Brzac.

Suljica Halalkić dao mi je obavještenje da se nalazim pod stalnom kontrolom ustaškog redarstva. O mom kretanju agenti su redovno podnosili izvještaje svojim pretpostavljenima. Iz tih razloga sam se i pretežno kretao na javnim mjestima. Kada sam se susretao sa Ratkom Paternosterom gledao sam mu otvoreno u lice. U nizu navrata sjedio sam s njim u kafanama. Baš susreti s njim oduzimali su argumente agentima i ustaškim vlastima da u mene sumnjaju.

Sa Ratkom Paternosterom susretao sam se i u kući Ismete Demirović. Raspravljali smo zajedno o svemu i svačemu. Pokušavao sam u razgovorima da dodjem do nekih podataka. Česti susreti uticali su na Ratka da mi se i povjери. Izrazio je čak i svoje kajanje što se primio takve dužnosti i funkcije. Bilo je to negdje u septembru ili oktobru 1941. godine.

Salih Demirović, muž Ismete, bio je od ustaških organa uhapšen. Zbog ovoga sam i organizovao sastanak sa Ratkom Paternosterom u kući Saliha i Ismete Demirović da

bih iznašao mogućnost da se pusti iz zatvora. Uzgred rečeno, Salih i Ismeta Demirević poginuli su na Kozari.

Ali, da se vratim na razgovore sa Ratkom. U kući Demirevića mi je rekao da se kaje što je ubio Bracu Potkenjaka. Oke svog ubistva bio je u dilemi da li ga je on ubio ili jedan drugi agent jer su obojica pucali. Prilikom analize gdje je ko stajao za vrijeme pucanja iz pištolja, ustanovljeno je da ga je Ratko Paternoster pogodio u predjelu bubrega i da je ovaj pogodak bio smrtonosan. Od ove rane Braco je i podlegao u Bolnici.

Agenti su dobili zadatak da izvrše pretres kuće u kojoj je sa roditeljima živio Braco Potkenjak. U kući se tada nalazila i Sida Marjanović. Sida je tada pobjegla na ulicu, a Braco je pokušao da pobjegne kroz baštu. Obzirom da su se agenti usredsredili na Bracu, Sida je uspjela da pobjegne. Tako se je Sida spasila.

Ratko mi je tada pričao da na duši nosi i neke torture koje je lično vršio nad pojedinim SKOJ-ovcima i građanima, na onima koji su se nalazili u zatvoru. Naglasio je da se najviše kaje zbog mučenja Zdrave Kerde.

Osjetio sam da se on kaje zbog svega što je učinio. Pala mi je na um misao da bi se ova situacija mogla iskoristiti. Nastojao sam da što više predubim njegovo nezadovoljstvo ulogom koju je imao. Smatrao sam da se preko njega može učiniti mnogo što šta što bi za partizanski pokret bilo korisno. Kroz razgovore nastojao sam da ga privolim da ode u partizane. To mi je nakon dugih diskusija i rasprava i uspjele.

Ratko je bio svjestan šta je sve uradio. Zbog toga je od mene tražio političke i moralne garancije da mu se neće ništa desiti, odnesne da za svoja djela neće pred partizanima odgovarati. Želio je da te garancije budu čvrste.

Svesrdno sam nastojao da ga ubjedim da neće biti posljedica. I pored svega Ratko je sumnjao. Morao sam mu dati i pismene garancije. Kada smo u ovim razgovorima dotle došli nisam mogao da odstupam.

Definitivna odluka donesena je u kući Demirevića. Trebalo je sve organizovati. U kombinaciju je kao prvo došlo miniranje ustaškog redarstva. Bacanje u vazduh ustaškog redarstva trebalo je da prethodi odlasku Ratka u partizane. Za miniranje ustaškog redarstva nabavio sam eksploziv koga sam dobio od kožarskog radnika Mustafe Hedžića.

Hodžić je tada stavio kožu kod kuće Smaje Hodžića u današnjoj ulici Nurije Pozderca, a tada ulici muftije Džabića. Mustafa Hodžić bio je tada simpatizer partizana. Inače, bio je redom iz Visokeg. Kasnije je otišao u partizane. Kada su ga ustaše zabile, pristupio je oružništvu (žandarmetriji). Sa tri oružnika otišao je u partizane 1943. godine, koliko je meni poznato. Kasnije su ga partizani streljali.

Dobiveni eksploziv predao sam Ratku Paternosteru u kući porodice Demirović. Eksploziv u jednom manjem paketu Ratke je odnio. Gdje ga je odnio nije mi poznato. Možda ga je odnio i svojoj kući, što nije isključeno. Medjutim, akcija miniranja nije bila izvedena jer Ratko nije znao baratati sa postavljanjem eksploziva.

U kombinaciji preliminarnih Ratkevih akcija prije odlaska u partizane bile je paljenje arhive i puštanje zatvorenika. U to vrijeme u zatveru su bili Jusuf Selman, Gusti Nikić, Rifat Kararić, Vahida Maglajlić i mnogi drugi. Redarstvo se nalazilo u sadašnjoj ulici Ivice Mažara, kod kuće Gruberevića.

Da bi se akcija dosljedno sprovela, preko Ratka izdejstvovano je odobrenje da Vahidu Maglajlić u zatveru posjete majka i sestra Seka (udana Šerić, žena narednog heroja Fadila Šerića). Ratke je izdejstvovao, ukoliko sam to po svojim ovlašćenjima nije učinio, da se Vahida Maglajlić i njena koleginica iz podrumskih prostorija prebace na prvi sprat. Preko majke i sestre Vahida je sa koleginicom obavještena da se priprema bjegstvo zatvorenika iz zatvera. Zatvorenike je trebalo obavjestiti o pripremanoj akciji, da će zatverska vrata otvoriti lično Ratke Paternoster i da će sa njima otići u partizane.

Medjutim, istu več, početkom januara 1942. godine, Vahida se sa drugaricom spustila niz prozor zatvera i pobjegla do svoje kuće Mahmuta Maglajlića. No, u kući se nisu zadržale već su uz petek Crkvenu u zavezima nastavile bijeg. Otišle su do kuće Zaima Isakevića u Gornjim Sitarima. Iz Zaimove kuće prebacile su se u partizane.

Tako je na samom početku plan bio poremećen. Medjutim, pošto je sve bile isplanirano u pogledu bjegstva, Ratku je rečeno da se sam obrati zatverenicima, te jest da ih obavjesti da su zatverska vrata otvorena i da bježe iz zatvera. Planirano je da se svi okupa kod kuće Fatime Bukić

odakle će zajednički nastaviti put u partizane.

Plan je obuhvatao i paljenje arhive. Budući da nije znao da barata sa eksplozivom, Paternoster je arhivu polio benzinom i zapalio. Da bi se vatra razbuktala dodao je i tekstila. Pri tome se poslužio mantijama praveslavnih popova koje su se nalazile u zatverskim prostorijama.

Paternoster je obavjestio zatvorenike da bježe i da su vrata zatvora otvorena. Međutim, zatvorenici mu nisu vjerovali. Smatrali su da je to provokacija. Zatvorenici bi sigurno povjerovali da ih je o tome obavjestila Vahida Maglajlić. Ovako, ostali su i dalje u zatvoru i pored otvorenih vrata redarstva. Čak su i učestvovali u gašenju požara koji je podmetnuo Ratko Paternoster.

O planiranom bježstvu bila je obavještena i Zaga Umičević. Za odlazak ona je dala i znake raspoznavanja. Bila je to akcija odlaska veće grupe u partizane. Okupljanje je organizirano u dvije grupe. Zberne mjesto okupljanja jedne grupe bilo je 8. januara u 23 časa kod moje kuće, a druge grupe kod kuće Fatime Bukić. Podjela na dvije grupe imala je za cilj da se ne vrši koncentracija većeg broja ljudi na jednom mjestu.

Sa Ratkom Paternosterem trebale je da krenu u partizane: Ismeta Demirović (kojoj je bilo rečeno da ranije dođe do moje kuće), Nedžib Maglajlić i Džin (imena mu se ovog trenutka ne mogu sjetiti; sin je hafiza Danišala). Sve troje je došlo do moje kuće, osim Ratka Paternostera, i zajedno je krenule na zberno mjesto kod kuće Fatime Bukić. Međutim, pošto je realizacija plana vremenski zakasnila, do kuće Fatime Bukić došao je Ratko sa zakašnjenjem. Prije njegovog dolaska, po utvrđenom planu koji se i vremenski morao podudarati, grupa je krenula u partizane. Pored njih koji su krenuli iz moje kuće, u grupi su bili Omer Bukić i sin šnajderke Jovanke (koji se ubrzo vratio).

Za grupom je pošao i Ratko. Međutim, nije ih stigao. Bio je to njegov slijedeći neuspjeh pored onog sa puštanjem zatvorenika. On je želio da njegova akcija uspije da bi se tako lakše mogao oprati pred partizanima.

Ljut zbog neuspjeha, kako mi je kasnije rekao, bio je u dilemi da li da se vrati u redarstvo ili da dođe kod mene. Bio je čvrsto ubjedjen da je izigran. Znajući da se ne može vratiti ipak se odlučio. Do moje kuće došao je 9. januara oko 3 sata noću.

Sve te vrijeme bio sam sa ženom budan. Budući da sam izravno bio uključen u tu operaciju očekivao sam rezultat. Sa ženom sam očekivao detonaciju, jer sam očekivao da će Ratke koristiti eksploziv, sviranje požarne sirene ili bilo kakav drugi znak po kome bismo mogli zaključiti da je akcija u toku izvođenja. Napregnute smo osluškivali. Sve je bilo mirno. Bili smo uznemireni i u krajnjoj neizvjesnosti. Bili smo budni kada je Ratke zakucalo. Ušao je sa pištoljem u ruci. Pištelj je uperio u mene uzviknuvši: "Izdan sam!". Moja žena mu je tada rekla: "Smirite se! Ništa još nije izgubljeno!".

Znajući kakva je situacija i ja sam imao otkočen pištelj. Ratke i ja smo imali pištelje uperene jedan na drugoga. Ženine riječi i moja uvjerenja ipak su primirili Ratka. Ni sami nismo znali kake se operacija odvijala. Željeli smo da nas o svemu obavjesti.

U međuvremenu žena je pripremila čaj. Ratke je bio do pojasa mokar jer je prtio visoki snijeg po Starčevići nastojeći da pronadje grupu koja je prije njegoveg dolaska krenula. Presvukao se i popio čaj. U toku pijenja čaja obavjestio nas je o svemu. Dao sam mu ponovna uvjerenja da će se veza ipak uspostaviti. Bio je umeran. Legao je i čvrsto zaspao, a žena i ja smo još ostali budni.

Situacija se iskomplikovala. I sam sam se našao u situaciji koju je trebalo raspetljivati.

Sutradan sam otišao do Abduselama Blekića-Šandera, odnosno 9. januara 1942. godine. Pevjerio sam mu svu težinu situacije. Medjutim, što nisam očekivao, Šandor nije htio uopšte da zna za dalju vezu. Rekao mi je da se sam snalazim kako znam i da je cijela stvar njemu sunjiva. Tražio sam od njega da dodjem u vezu sa Zagom Umičević, a on mi je odgovorio da ne zna gdje se ona nalazi.

Otišao sam od Šandora prilično ozlojeđen. Nije mi ništa druge preostalo nego da se sam snalazim u veoma teškoj situaciji, u mom životu najtežoj.

U neizvjesnosti kuda da krenem došao sam u kafanu Huse Jusufovića. Kafana se nalazila u kući Milkana Gojića, u sadašnjoj ulici Šoše Mažara.

Huse Jusufović me u povjerenju obavjestio da je Ratke Paternester pobjegao u partizane. Bila je to vijest dana koja se brzo širila. Pravo sam se da mi o tome ništa nije poznato. Ne da nisam imao povjerenja u njega, nego prosto

nisam htio da o svemu tome bilo s kim govorim. Bio sam deprimiran. Nisam bio u stanju da o svemu tome trezveno mislim, akameli da se povjeravam. Bili su to veoma teški trenuci koji se itekako burno doživljavaju.

Svuda se u gradu o slučaju Paternester pričalo. Kolale su razne verzije i raspredalo se na različite načine. Slušao sam i proživljavao zaista teške trenutke. Kome da se obratim i ko će mi pomoći?

Bio sam osvjedočen da Ratko nije siguran u mojoj kući. Razmišljao sam gdje da mu nadjem novo i sigurnije sklonište dok na neki način ne uspostavim vezu. Nakon dva dana strahovanja, sporazumno sa Ratkom i mojom suprugom, pronašli smo, ipak, novo skrovište za ilegalan boravak. Žena je dala prijedlog da ga prebacimo kod njene sestre Ajše Mrakodolac (supruga Avde Mrakodolca) u ulici Bukića sokak (sada: Pionirska ulica). Njena je sestra pristala da ga primi, ali njen muž Avdo nije htio da pristane. Avdo nije želio da rizikuje jer su svojedobno u njegovoj kući bili sakriveni Šefket Maglajlić, Habija Bečirbašić, Omer Bukić (i kada je kasnije ilegalno dolazio kao partizan) i mnogi drugi. Avdo je izgubio ranije pouzdanje i nije želio da se izlaže novim opasnostima, pogeteve ovakve prirode kada se radilo o Ratku.

Međutim, njegova žena Ajša Mrakodolac našla je rješenje. Razgovarala je sa Nafom Zukanović i njenim sinom Sakibom. Oni su se odvažili da prime i skriju Ratka.

U Nafu smo se mogli pouzdati iako je njen stariji sin iz vanturističkih razloga obukao ustašku uniformu. Nerazmišljanje i mladalačka nadobudnost, ali ne politički ili ideološki razlozi, uticali su da obuče ustašku uniformu. To smo sve znali i vjerovali smo u Nafu.

Sutradan, mislim 12. januara 1942. godine u tri sata izjutra, moja je supruga Džemila odvela Ratka preke bašta do kuće Zukanovića. Porodica Zukanović živjela je pod istim krovom sa Ajšom i Avdom Mrakodolac. Kuća i danas postoji.

Bio sam svjestan da je ovo samo privremeno i ne baš sigurno skrovište. Hitne je trebalo tražiti redovnu vezu da se Ratko prebaci u partizane. Ovako ni moja situacija nije bila sigurna.

Ništa mi nije drugo preostalo nego da odem do Danijala-Dalke Halimića i da mu povjerim svoju situaciju. On je odmah prihvatio da nadje partizanskog saradnika Šjić Jovu.

Bajić Jovo je stanovao na Trešnjiku više Šehitluka. Mjesto stanovanja omogućavalo je da bude veza sa partizanima.

Bilo je to, mislim, 14. ili 15. januara 1942. godine. Sa Danijalom Dalikom Halimićem ugovoreno je da će Ratko Paternostera dovesti do njegove kuće u Gornjim Sitarima moja žena Džemila. Za to prebacivanje akcija je morala biti u svim detaljima isplanirana, čak i u pogledu vremenskog kretanja i mogućeg zadržavanja. Smatrao sam da je najbolji način da se Ratko maskira kao žena. Ratko se prije samog polaska veoma brižljivo izbrijavao i obukao zar sa pećom. Maskiranje je bilo zaista uspješno jer je stvarno izgledao kao žena iz muslimanske porodice. Ne, Ratko je sa sobom nesio i materijal iz redarstva: 7 bombi (kragujevki), čizme i pisane dokumente raznih saslušanja, prijava i optužbi. Sav taj materijal spakovan je tako da liči na dijete u poveju. Sa tim "djetetom" u naručju krenuo je Ratko sa mojom ženom. U najvećoj su opasnosti bili kada su susreli grupu ustaša kod Džinića mlina, na onom dijelu puta gdje se skreće prema Šehitlucima. Da ne bi bili sumnjivi, Ratko je išao dignute peće kao ležerna muslimanska žena koja se ne obazire na svoju okolinu. U ustima je držao zapaljenu cigaretu, a u naručju "dijete" u povejima. Nisu im bili sumnjivi baš zbog takvog držanja. Prešli su tako pored sve grupe ustaša i žandarmerijske (oružničke) patrole. Sretno su stigli do kuće Dalke Halimića. U kući su sačekali dolazak Jove Bajića. Odatle je Bajić poveo Ratka Paternostera u partizane.

Ja sam se u to vrijeme nalazio u kući svoga punca Muje Šeranića u Gornjem Šeheru, u današnjoj ulici Braće Alađić. Bilo je isplanirano da tu dočekam svoju ženu. Kada je moja žena krenula od kuće, a to se moglo i vidjeti, kretanje u pravcu Gornjeg Šehera imalo je opravdanje, a radilo se o večernjim satima, ako ide u posjetu svome ocu. Tako su se otklanjale svake sumnje.

U kući mog punca nestrpljivo sam očekivao dolazak žene. Akcija je trajala, a ja sam očekivao rezultate. Bilo je oko 19 časova uveče. Prema planu, trebalo je već da stigne. Zabrinuo sam se zbog zakašnjenja jer je sve u minut bilo isplanirano. Džemila je zakasnila nešto više od 35 minuta. Oboje smo bili sretni što se sve ipak uspješno obavilo.

Nakon nekoliko dana ispratio sam Zagu Umičević, koja je išla u partizane. Bilo je isplanirano da partizani izravno dođu po nju. Do dolaska veze Zaga i ja smo razgovarali i analizirali cijelu akciju oko prebacivanja Ratka Paternostera u partizane. Poznavajući Ratka i njegove karakterne osobine, izrazio sam bojazan da se ne vrati u Banju Luku, makar po cijenu i vlastitog života, i zbog osvete napravi veliku provalu članova partije i partizanskih aktivista u gradu. Bila je to zajednička konstatacija i bojazan. Zbog svega sam prigovorio Zagi jer smo bez podrške i pomoći žena i ja bili prepušteni sami sebi. Posebno sam naglasio teške trenutke koje smo preživljavali u teku cijele akcije, kao i da smo Ratka Paternostera nasumice prevacili u partizane. Bojaznost je u meni i dalje postojala.

Zaga je otišla u partizane. Smatrao sam da se neće izvršiti smrtna kazna nad Ratkom Paternosterom radi moralnih i političkih garancija koje sam dao. I sam sam bio u dilemi kako će se stvari dalje odvijati.

Nakon nekoliko dana iz partizana se u Banju Luku vratila Zaga Umičević. Donijela mi je presudu pisanu na mašini da je Ratko po narodnom sudu osuđen na smrt streljanjem.

Kasnije sam bio obavješten da je Ratko prilikom streljanja pokušao da pobjegne. Međutim, bijeg nije uspio jer ga je Ahmet Hadžihalilović u toku bježanja uspio da pogodi i ubije. Ne tvrdim da je ova informacija tačna i da je u bijegu ubijen. Pominjem je jer sam je čuo. Svakako da bi to trebalo provjeriti.

Pomenuću još neka sjećanja. Naime, ja sam sa Ismetom Demirović u ranijim razgovorima obećavao Ratku Paternosteru da će živjeti u kući Duje Ivezića u Bočcu, što je nje ga privlačilo. Čak ga je oduševljavalo. Davao je izjave da će biti jedan od najboljih beraca u redovima partizana da bi dokazao da je dušom i tijelom, a i cijelim svojim srcem neprijatelj fašizma, kao i da će sve svoje greške izdajstva ispraviti svojim stavom i radom među partizanima.

Ratka sam poznavao još od 1936. godine kroz RSD "Berac" i RKUD "Pelagić". Poznavao sam mu majku, sestru Nedu (koja sada živi, kako sam čuo, negdje u Njemačkoj), brata Mladena i očuha Obradevića, učitelja u penziji.

Uzgred napominjem da sam u avgustu ili septembru

1941.godine sa Ratkom Paternosterom i Ismetom Demirević išao u Zagreb.Za ovo putovanje propusnicu mi je izdejstvovao Ratko Paternoster.Nisam mu htio reći prave razloge svog putovanja,već da idem u privatnu posjetu svom rođjaku.

Išao sam u posjetu Ekremu Maglajliću i njegovoj ženi Ruži.Ekrem je studirao u Zagrebu.Bili smo u sredstvu jer su naši očeви bili od dva brata djeca.Ismetu i Ratka poveo sam u posjetu kod Ekrema i Ruže.

Po odlasku Ismete i Ratka rekao sam Ekremu da želim da se povežem sa zagrebačkim ilegalnim pokretom.Želio sam da se nadjem sa španskim borcem Milanom Jurjevićem,koga sam poznavao još iz mladjih dana za vrijeme boravka u Beogradu.Preko Jurjevića želio sam da se povežem sa španskim borcem Dušanem Kvederom,koga sam također dobro poznavao.Sa Milanom Jurjevićem uspio sam da se nadjem u njegovoj radionici.Za Kvedera nisam ništa uspio doznati.Tek sam se poslije rata našao sa Kvederom u Beogradu.Evocirali smo uspomene iz predratnog ilegalnog rada.Poslije toga pisao mi je u nekoliko navrata iz inostranstva.

Koliko mi je poznato,Ratko je prije rata bio član SKOJ-a.Po svom mentalitetu bio je dosta bučan,žive prirode,maštovit i veoma,veoma tyrdoglav.Volio je da se ističe,da naglašava svoju ličnost,da se osvećuje za nepravde koje su mu po njegovom mišljenju učinjene,da mrzi sve one koji ga sputavaju ili ne omogućavaju afirmaciju ili političko isticanje.Bio je nestašan,ali i uporan da ostvari svoje zamisli.Zbog toga je bio spreman da služi bilo kome samo da se istakne,da bude uvažavan.

U bivšoj Jugoslaviji kroz SKOJ i omladinske oblike organizovanja mogao se koristiti za razne oblike rada.U tim oblicima rada pokazivao je dosta snalažljivosti i dosta upornosti koja je bila vezana za njegovu ličnost i ambicije.Radi svoje nastranosti i ekstremnosti,kao i čestog prezalećivanja i ljevičarstva,bio je potiskivan jer je svojim stavoviima mogao štetiti pokretu.Zbog toga se i našao u frakciji sa Asimom Alihodžićem i još nekima.

Obzirom da svoje bolesne ambicije nije mogao ostvariti unutar radničkog pokreta,prišao je ustaštvu.Jednom mi je čak i rekao da je zbog osvete prišao ustaškom pokretu i postao agent.

Podatke dao Maglajlić
Teofik 18.II.1974.-